

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/38/2019
Identifikačné číslo spisu:	5118010720
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5118010720.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša, JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci obvineného B. N. pre obzvlášť závažný zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukázaním na § 138 písm. c) Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom 24. februára 2020 v Bratislave, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 11. októbra 2018, sp. zn. 29Tk/1/2018, takto

rozhodol:

I.

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom Okresného súdu Žilina z 11. októbra 2018, sp. zn. 29 Tk/1/2018, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i), ods. 3 Trestného poriadku
b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v prospech obvineného B. N..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok Okresného súdu Žilina z 11. októbra 2018, sp. zn. 29 Tk/1/2018 z r u š u j e .

Z r u š u j ú s a aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Žilina p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

II.

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného B. N., nar. X. V. XXXX, bytom L. G., ul. L. M. XXX/XX, okres E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku
b e r i e d o v ä z b y .

Lehota trvania väzby začína plynúť dňom 24. februára 2020 od 14. 15 hod. a bude ju vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Žiline.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku väzbu obvineného nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina rozsudkom z 11. októbra 2018, sp. zn. 29Tk/1/2018 v spojení s opravným uznesením z 19. októbra 2018, sp. zn. 29Tk/1/2018, uznal obvineného B. N. za vinného z obzvlášť závažného zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukázaním na § 138 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase od 18.00 hod. do 21.00 hod dňa 7. decembra 2017 v L. G., na ulici O. č. XXX/X XA, okres E., v byte č. XX na štvrtom poschodí v obývacej miestnosti pod vplyvom drog a alkoholu po predchádzajúcom slovnom nedorozumení v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví brutálnym spôsobom fyzicky napadol W. P., nar. XX. I. XXXX, trvale bytom L. G., ul. O. č. XXX/XA, okres E. tak, že ju opakovane, mnohopočetne a po dlhší čas, silou veľkej prudkosti intenzívne udieral (kopal a skákal) po celom tele, najmä do oblasti hlavy, brucha, hrudníka a panvy, čím jej spôsobil ložiskovité prekrvácanie mäkkých pokrývok lebečných, prekrvácanie mäkkej pleny mozgu a mozočka, zakrvácanie do vnútrokomorového systému mozgu, zlomeniny rebier na ľavej strane hrudníka s blokovou zlomeninou, zakrvácanie do ľavej pohrudničnej dutiny, pomliaždenie pľúc, trhlinu ľavých pľúc, prekrvácanie bránice na ľavej strane, mnohopočetné trhliny až dilacerácie pečene, pomliaždenie a prekrvácanie podžalúdkovej žľazy a ľavej obličky, zlomeniny panvy na oboch stranách, zakrvácanie do dutiny brušnej, prekrvácanie záponu brušnicového priestoru, svalstva a mäkkých tkanív malej panvy, poranenie vonkajších a vnútorných pohlavných orgánov, opuch a krvný výron pravého veľkého pysku, poranenie krčka maternice, na trupe mnohopočetné podkožné krvné výrony a odreniny s maximom výskytu na bočnej až zadnej ploche trupu obojstranne, čím poškodená utrpela hemoragisko-traumatický šok (šok zo straty krvi a poúrazový šok) pri vyššie uvedených početných poraneniach tela so zakrvácaním do telesných dutín, na následky ktorých W. P. po útoku bezprostredne zomrela.

Za to mu súd uložil:

Podľa § 147 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona; § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 14 (štrnásť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil obvinenému ochranný dohľad vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 77 ods. 1 písm. b) Trestného zákona obvinený po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa bude osobne hlásiť u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho pobytu v lehotách určených probačným a mediačným úradníkom.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku je obvinený povinný nahradiť poškodenej W. N., nar. X. W. XXXX, trvale bytom E., ul. F. N. č. XXX/XX, prechodne bytom E. Y. č. XX, škodu vo výške 1 071,23 eur.

Vo veci bol vyhotovený zjednodušený rozsudok v zmysle § 172 ods. 2 Trestného poriadku, pretože obvinený a prokurátor priamo na hlavnom pojednávaní po vyhlásení rozsudku sa vzdali práva podať odvolanie.

Dňa 7. marca 2019 podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) na súde prvého stupňa na podnet poškodených W. N. a O. P. proti uvedenému

prvostupňovému rozhodnutiu dovoliť v neprospech obvineného, a to z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i), ods. 3 Trestného poriadku - s poukazom na porušenie zákona v ustanoveniach § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v prospech obvineného.

V dovolaní minister spravodlivosti uviedol, že vyhláseniu rozsudku predchádzalo podanie obžaloby prokurátorom Krajskej prokuratúry Žilina dňa 31. mája 2018 na obvineného B. N. na Okresný súd Žilina pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenom čase od 18.00 hod. do 21.00 hod. dňa 7. decembra 2017 v L. G., na ulici O. č. XXX/XXA, okres E., v byte č. XX na štvrtom poschodí v obývacej miestnosti pod vplyvom drog a alkoholu po predchádzajúcom slovnom nedorozumení v úmysle usmrtiť brutálnym spôsobom fyzicky napadol W. P., nar. XX. I. XXXX, trvale bytom L. G., ul. O. č. XXX/XXA okres E. tak, že ju opakovane, mnohopočetne a po dlhší čas, silou veľkej prudkosti intenzívne udieral (kopal a skákal) po celom tele, najmä do oblasti hlavy, brucha, hrudníka a panvy, čím jej spôsobil ložiskové prekrvácanie mäkkých pokrývok lebečných, prekrvácanie mäkkej pleny mozgu a mozočka, zakrvácanie do vnútrokomorového systému mozgu, zlomeniny rebier na ľavej strane hrudníka s blokovanou zlomeninou, zakrvácanie do ľavej pohrudničnej dutiny, pomliaždenie pľúc, trhlinu ľavých pľúc, prekrvácanie bránice na ľavej strane, mnohopočetné trhliny až dilacerácie pečene, pomliaždenie a prekrvácanie podžalúdkovej žľazy a ľavej obličky, zlomeniny panvy na oboch stranách, zakrvácanie do dutiny brušnej, prekrvácanie zápobrušnicového priestoru, svalstva a mäkkých tkanív malej panvy, poranenie vonkajších a vnútorných pohlavných orgánov, opuch a krvný výron pravého veľkého pysku, poranenie krčka maternice, na trupe mnohopočetné podkožné krvné výrony a odreniny s maximom výskytu na bočnej až zadnej ploche trupu obojstranne, čím poškodená utrpela hemoragicko-traumatický šok (šok zo straty krvi a poúrazový šok) pri vyššie uvedených početných poraneniach tela so zakrvácaním do telesných dutín, na následky ktorých W. P. po útoku bezprostredne zomrela.

Na hlavnom pojednávaní konanom na Okresnom súde Žilina 11. októbra 2018 pri záverečných rečiach došlo k prekvalifikovaniu trestného činu spáchaného obvineným. Podľa názoru prokurátora vykonaným dokazovaním nebolo zistené, že obvinený mal pre usmrtenie poškodenej relevantný dôvod - motív, resp. úmysel (a to ani nepriamy). Prokurátor sa preto rozhodol korigovať svoj pôvodný názor o právnej kvalifikácii skutku a súdu navrhol upraviť skutkovú vetu obžaloby nahradením slovnej formulácie „v úmysle usmrtiť“ slovami „v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví“ a právnu kvalifikáciu skutku zmenil na obzvlášť závažný zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v spojení s ustanovením § 138 písm. c) Trestného zákona. Následne prvostupňový súd zmenil skutkovú vetu a z tohto trestného činu obvineného uznal vinným.

V ďalšej časti dovolania minister spravodlivosti cituje jednotlivé paragrafové znenia trestných činov - vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a trestného činu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona.

Minister v dovolaní ďalej konštatuje, že v predmetnom trestnom konaní bolo vykonaných viacero dôkazov, na podklade ktorých prokurátor ustálil skutok a právnu kvalifikáciu tak, ako bolo uvedené v obžalobe krajského prokurátora podanej dňa 31. mája 2018, sp. zn. Kv 73/17/5500-45 na Okresný súd Žilina. Za tohto stavu dokazovania na hlavnom pojednávaní nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali mať za následok takúto výraznú zmenu v kvalifikácii konania obvineného.

Obvinený zotrval na svojej výpovedi, kedy prakticky ako jediný preživší aktér incidentu poskytoval svoj popis udalosti, ktorý prezentoval ako facku otvorenou dlaňou po provokácii poškodenou a útok v „amoku“, na ktorý si nepamätá, pretože mal „okno“ v dôsledku požitia väčšieho množstva lieku Zolpidem v kombinácii s konzumáciou drog, najmä pervitínu. Tieto tvrdenia však uvádzal aj v prípravnom konaní.

Rovnako aj do konania pribratí znalci zotrvali na svojich odborných posudkoch, kde z početných zranení

poškodenej zistili najmenej sedem úderov veľkej intenzity a sily na životne dôležité orgány, nehovoriac o ďalších útokoch na ostatné časti tela dotvárajúcich celkový obraz útoku. Tvrdenia obvineného o ovplyvnení liekom Zolpidem boli vyvrátené.

Podľa názoru dovolateľa na hlavnom pojednávaní teda nevyšli najavo nové skutočnosti, v dôsledku ktorých by bolo namieste prekvalifikovať zavinenie obvineného na smrť poškodenej od úmyslu, dokonca priameho úmyslu (str. 8 obžaloby), až k nedbanlivosti.

V ďalšom sa dovolateľ zaoberá otázkou zavinenia.

V namietanej trestnej veci je možné úmysel obvineného bez pochybností vyvodiť z jeho útoku a ním spôsobených mnohopočetných zranení poškodenej, ktoré boli nezlučiteľné so životom (NR 6 To 34/1987). Zo znaleckého posudku č. 47/2017 MUDr. V. a MUDr. Y. z odboru zdravotníctva, odvetvie súdne lekárstvo jasne vyplýva, že obvinený sa pri svojom útoku sústredil, mimo ďalších zranení, na dôležité orgány tela poškodenej, kedy mechanické násilie vedené údermi tupým predmetom, prípadne pádom a nárazom na tupé predmety veľkej intenzity a prudkosti, pôsobilo na hlavu poškodenej dvakrát, pričom vzniklo prekrvácanie mäkkých pokrývok lebečných a vnútrolebkové poranenie a na viaceré oblasti trupu najmenej päťkrát, čo viedlo k vzniku mnohopočetných poranení - k blokovej zlomenine rebier na ľavej strane hrudníka s páčením vylomeného segmentu smerom do hrudnej dutiny s prekrvácанím hrudnej steny, k zlomenine 8 rebra na ľavej strane hrudníka, k poraneniu pľúc, zakrvácaniu do ľavej pohrudničnej dutiny, prekrvácaniu bránice na ľavej strane, dilaceračnému poraneniu pečene, poraneniu podžalúdkovej žľazy, ľavej obličky a veľkej predstery, zlomenine panvy na oboch stranách, prekrvácaniu záobrušnicového priestoru, pravého bedrového svalu a mäkkých tkanív v oblasti malej panvy na pravej strane a v okolí močového mechúra a zakrvácaniu do dutiny brušnej. Pri niektorých poraneniach trupu poškodenej podľa znalcov je možné ich vznik dobre vysvetliť silným, prudkým dupnutím, kopnutím, resp. skočením na trup poškodenej pri jej ležiacej polohe na tvrdej podložke.

Znalec MUDr. V. zotrval na záveroch znaleckého posudku aj na hlavnom pojednávaní, kde vysvetlil napr., že zranenia, ktoré zistil pitvou, boli rozsiahle, pričom postihli závažným spôsobom aj životne dôležité orgány. Vzhľadom na rozsah a početnosť zistených poranení bol toho názoru, že smrť poškodenej nebolo možné zabrániť ani odbornou pomocou, ani okamžitou odbornou pomocou. Ako uviedol, napr. pečeň poškodenej bola úplne rozdrvená. Najzávažnejšie zranenia poškodenej svedčia o intenzite útoku a je z nich možné usúdiť, že obvinený vedel, že svojím konaním môže spôsobiť smrť poškodenej a bol s tým uzrozumený. V ďalšom dovolateľ poukázal na váhový rozdiel medzi obvineným a poškodenou (R 31/1998), ktorý viedol v súbehu so stupňom strednej opitosti poškodenej k fatálnym následkom po útoku obvineného a poškodená nemala šancu sa brániť a ani sa nebránila (znalecký posudok č. 47/2017). Vzhľadom na lokalizáciu a charakter zranení a miesta pôsobenia násillia na tele poškodenej sa v čase vzniku týchto poranení musela nachádzať v ležiacej polohe na bruchu, resp. na boku. Z toho vyplýva iba jeden záver, že to čo sa odohralo, bol jednostranný útok.

Prokurátor vo svojej záverečnej reči poukázal na to, že obvinený bol pod vplyvom kombinácie návykových látok, a tak svoje konanie nedokázal v dostatočnej miere ovládať. Znaleckým dokazovaním však bolo preukázané, že ovládacie schopnosti obvineného síce boli znížené v podstatnej (forenzne významnej miere), tieto však neboli vymiznuté a obvinený nebol v stave vylučujúcom schopnosť rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania.

V zmysle záverov znaleckého posudku č. 91/2018 z 2. mája 2018 znalca MUDr. M. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a odvetvie sexuológia, vypracovaný na posúdenie duševného stavu obvineného vyplýva, že obvinený mal v čase spáchania skutku opakované skúsenosti s užívaním návykových látok, poznal ich všeobecné nepriaznivé účinky aj ich nepriaznivé účinky na svoju osobu. Tieto účinky tak bol schopný predpokladať. V krvi a v moči obvineného bola po spáchaní skutku zistená prítomnosť THC, nikotínu, kotinínu a metamfetamínu. Obvinený si tak sám privodil stav zmenšenej pričetnosti prostredníctvom kombinácie návykových látok a alkoholu. Zmenšená pričetnosť

nie je všeobecne poľahčujúcou okolnosťou, pretože nemusí znižovať závažnosť činu. Obvinený netrpel v čase spáchania skutku a ani v súčasnej dobe netrpí žiadnou duševnou chorobou a nejde ani o sexuálneho devianta. Znaleckým skúmaním bolo rovnako zistené, že rozpoznávacie schopnosti obvineného boli v čase skutku znížené v malej (nepodstatnej) miere. Ovládacie schopnosti obvineného síce boli znížené v podstatnej (forenzne významnej) miere, tieto však neboli vymiznuté.

Prokurátor v záverečnej reči uviedol, že vykonaným dokazovaním podľa jeho názoru nebolo zistené, že obvinený mal pre usmrtenie poškodenej relevantný dôvod - motív, ktorý je spravidla ťažiskovou okolnosťou, ktorá vedie páchatel'ov k tomu, aby sa trestného činu vraždy dopustili. Mimo toho však pripustil existenciu tzv. vražd bez motívu, v afekte, ako produkt impulzívneho jednania, čomu by v zásade zodpovedal aj skutok, pre ktorý je obvinený postavený pred súd. Pritom zo záverov znaleckého posudku č. 91/2018 znalca MUDr. M. jasne vyplýva, že v čase skutku išlo u obvineného o vystupňovaný agresívny afekt, ktorý bol spôsobený kombinovanou intoxikáciou návykovými látkami.

Zo znaleckého posudku č. 14/2018 pro. MUDr. J. PhD. z odboru zdravotníctva, odvetvie súdne lekárstvo a toxikológia, rovnako vyplýva, že v stave akútneho ovplyvnenia psychoaktívnou látkou metamfetamín môže dôjsť k bezdôvodnému napadnutiu iných osôb, či spáchaniu akéhokoľvek iného násilného trestného činu. Navyše obvinený si závislosťou na návykových látkach privodil rozvoj tzv. toxikomanickej deprevácie osobnosti, a teda negatívne zmeny v osobnosti vyznačujúce sa emočnou nestabilitou, impulzivitou, nízkou toleranciou frustácie a kritiky, dráždivosťou a pohotovosťou k verbálnej agresivite. Počas napätých a záťažových situácií mal obvinený sklony k dráždivosti, verbálnej agresivite a impulzívnym reakciám. Vzhľadom k tvrdeniu obvineného o užití 16 tabliet lieku Zolpidem sa znalec v posudku zaoberal charakteristikou tohto liečiva, jeho účinkami a zároveň na podklade výsledkov analýzy vzoriek krvi a moču obvineného dospel k záveru, že v čase spáchania skutku obvinený nebol pod vplyvom uvedeného lieku. Túto skutočnosť odporujúcu tvrdeniu obvineného znalec vysvetlil tým, že v prípade užitia tak veľkej dávky liekov, ako uvádzal obvinený, by s vysokou mierou pravdepodobnosti došlo k vyvolaniu smrteľného účinku liekov a rovnako okolnosť, že tieto vôbec neboli v biologickom materiáli, poskytnutom obvineným zistené, nasvedčuje tomu, že obvinený takéto množstvo lieku Zolpidem neužil.

Dovolateľ zdôraznil, že z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že zistené konflikty, osobnostné rysy obvineného a vplyv návykových látok môžu byť činiteľmi, ktoré spôsobujú útok na poškodeného aj v rámci konania „bez motívu“. Ak sa totiž zväžia skutočnosti a spolu s ním i spôsob útoku, jeho silu a miesto na tele poškodeného, ktorý sa nehýbal, nemožno dospieť k záveru, že by páchatel' nebol uzrozumený s tým, že prípadne poškodeného usmrtí. V uvedenom prípade teda platí, že ak obvinený banálny konflikt riešil útokom na poškodenú s veľkou intenzitou a prudkosťou, dal tým celkom zreteľne najavo, že je mu ľahostajné, aký následok bude jeho konanie mať, a že môže dôjsť k smrti poškodenej, ktorej mieril na životne dôležité orgány a ktorá sa nebránila. Obvinený tak konal v nepriamom úmysle spôsobiť poškodenej smrť.

Priamy úmysel dolus directus smerujúci k smrti poškodenej tak, ako je konštatovaný v obžalobe krajského prokurátora, z vykonaného dokazovania nevyplyva, avšak vzhľadom na intenzitu útoku je nedbanlivostné zavinenie vylúčené. Podľa názoru dovolateľa objasnené skutočnosti preukazujú, že smrť poškodenej bola spôsobená v nepriamom úmysle dolus eventualis silným viacnásobným útokom obvineného B. N.. Vezmúc do úvahy uvedené skutočnosti, možno konštatovať, že vykonané dokazovanie odôvodňuje záver smerujúci k uznaniu viny obvineného B. N. za skutok opísaný v obžalobe prokurátora krajskej prokuratúry z 31. mája 2018, sp. zn. Kv 73/17/5500-45, právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) Trestného zákona.

Dovolateľ navrhol :

1/ podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vysloviť, že rozsudkom Okresného súdu Žilina z 11. októbra 2018, sp. zn. 29Tk/1/2018, bol porušený zákon v ustanoveniach § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v prospech obvineného B. N.,

- 2/ podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok Okresného súdu Žilina z 11. októbra 2018, sp. zn. 29Tk/1/2018 zrušiť, a zrušiť tiež všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad,
- 3/ podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Žilina prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.
- 4/ podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku rozhodnúť o vzatí obvineného do väzby.

K podanému dovolaniu zaslal obvinený B. N. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ing. Martina Chlapíka písomné vyjadrenie zo 17. apríla 2019 (č. l. 1228 -1236).

Vo vyjadrení sa zamerlal predovšetkým na odlišnosť subjektívnej stránky trestného činu vraždy od trestného činu zabitia, kde je síce konanie zavinené úmyselne, ale následok nedbanlivostne. Úmyselné zavinenie sa musí pri vražde vzťahovať aj na účinok na hmotnom predmete útoku, aj keď páchatel' si, samozrejme, nemusí byť úplne presne vedomý detailov, ktoré spôsobí na hmotnom predmete útoku, pretože skutočnosť, že následok, ktorý vyplynul z konania páchatel'a, bol iný, než si páchatel' predstavoval (tzv. omyl v kauzálnom priebehu), páchatel'ovi neprospieva a nevylučuje jeho zavinenie (R 17/2003), môže však vylúčiť úmyselné zavinenie (napr. páchatel' si predstavoval iba účinok na tele poškodeného, ktorý bude sprevádzaný následkom ťažkej ujmy na zdraví, nie smrti), v takom prípade môže ísť o trestný čin zabitia. Pri dokazovaní úmyslu v konaní páchatel'a, pokiaľ ide o okolnosti subjektívneho charakteru, tieto je spravidla možné dokazovať iba nepriamo, z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad správneho myslenia usudzovať na vnútorný vzťah páchatel'a k porušeniu alebo ohrozeniu záujmov chránených Trestným zákonom. V predmetnej veci bolo vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní preukázané, že obvinený B. N. a poškodená W. P. sa dobre poznali, boli kamaráti. V ten večer prišiel obvinený k poškodenej do jej bytu, kde sa spolu zabávali, popíjali alkohol a mali medzi sebou aj dobrovoľný pohlavný styk, teda nič nenasvedčovalo tomu, že by mohlo dôjsť k takej tragédii ako nakoniec došlo, pričom žiaden motív zo strany obvineného usmrtiť poškodenú preukázaný nebol a tento ani neexistoval. Útok na poškodenú bol vykonaný bez akéhokoľvek predmetu či nástroja. Poranenia hlavy mohli vzniknúť jedine spôsobom, ktorý popísal znalec, a to prudkým nárazom hlavy na tupý nečlenený predmet. Z uvedeného vyplýva, že obvinený nevedel útok na hlavu poškodenej a teda neúčtočil zámerne a cielene na hlavu poškodenej s tým, aby ju usmrtil. Najzávažnejšími poraneniami poškodenej boli poranenia trupu v oblasti hrudníka, brucha a panvy tieto viedli k vzniku hemoragicky-traumatického šoku, ktorý mal za následok smrť poškodenej. Čo sa týka intenzity útoku závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. c) Trestného zákona, v tomto prípade malo dôjsť ku skutku surovým alebo trýznivým spôsobom, pričom surový spôsob Trestný zákon charakterizuje a vykladá ako útok, ktorý sa má výrazne vymykať z bežného rámca vo väčšine trestných činov tohto druhu. MUDr. R. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní uviedol, že v tomto prípade sa nevymyká. Čo sa týka trýznivého spôsobu spáchania skutku, ide o prípady pomalého usmrčovania blížiacemu sa až k mučeniu obete. K tomuto v danom prípade nedošlo. Čo sa týka smrti, znalec nevedel presne uviesť ako dlho poškodená zomierala, uviedol, že mohlo ísť o minúty, ale nie je možné vylúčiť ani desiatky minút, pričom priamo vo výroku skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku je uvedené, že po útoku poškodená bezprostredne zomrela. Zo znaleckého posudku znalca z odvetvia psychiatrie MUDr. N. vyplýva, že ovládacie schopnosti obvineného boli v čase spáchania skutku znížené v podstatnej forenzne významnej miere. Obvinený vo vystupňovanom afekte nedokázal ovládať svoje konanie a nevedel čo robí. Podľa JR 6/2002, na uzrokovanie páchatel'a v čase činu s možným následkom sa v prípade nepriameho úmyslu usudzuje aj zo správania sa páchatel'a po čine - ako pomocného hľadiska. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že to bol práve obvinený, ktorý volal pre poškodenú záchrannú službu, snažil sa jej poskytnúť prvú pomoc, záchranárom asistoval pri poskytovaní prvej pomoci.

Pokiaľ dovolateľ vymedzil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) a ods. 3 Trestného poriadku, žiadnym spôsobom sa nevyjadril a nezdôvodnil, či sú tieto dovolacie dôvody prípustné a z akých dôvodov s poukazom na ustanovenie § 371 ods. 5 Trestného poriadku; podľa ktorého „dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) a podľa ods. 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného“.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na postoj obvineného k predmetnej veci, kedy sa obvinený od začiatku k svojmu činu priznával, úprimne sa rodičom ospravedlnil, či už písomne listom, ako aj osobne na hlavnom pojednávaní. Vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní neurobil len z toho dôvodu, že si nebol vedomý toho, že by mal nebohú poškodenú v úmysle usmrtiť.

Pokiaľ by teda zostala právna kvalifikácia skutku ako v pôvodnej obžalobe so sadzbou trestu odňatia slobody 20 až 25 rokov, pri prevahe poľahčujúcich okolností by prichádzalo do úvahy mimoriadne zníženie trestu pod spodnú hranicu trestnej sadzby o 1/3 podľa § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, kedy by bol obvinený v sadzbe trestu odňatia slobody po jej prípadnom znížení 13 rokov a 4 mesiace až 25 rokov, teda reálne by mu mohol byť uložený rovnaký trest odňatia slobody ako je tomu v súčasnosti.

Na základe uvedeného obvinený navrhol, aby dovolací súd postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministra spravodlivosti SR odmietol z dôvodu, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, prípadne, aby dovolací súd postupom podľa § 392 Trestného poriadku dovolanie zamietol z dôvodu, že dôvody dovolania nie sú preukázané.

K podanému dovolaniu sa 29. marca 2019 vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Žilina. S názorom dovolateľa sa nestotožňuje. Argumentácia o existencii nepriameho úmyslu vo vzťahu k smrti poškodenej je konštrukciou, ktorá svoj základ odvíja od rovnakého právneho posúdenia konania obvineného N. ako tomu bolo pri návrhu prokurátora na zmenu právnej kvalifikácie skutku v záverečnej reči. Už v priebehu prípravného konania obhajoba argumentovala absenciou úmyslu obvineného poškodenú usmrtiť a navrhovala v tomto smere skutok adekvátne prekvalifikovať. Podstatnou okolnosťou z hľadiska konečného právneho posúdenia skutku bola absencia relevantného motívu u obvineného na usmrtenie poškodenej. I keď obžaloba bola podaná pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, stalo sa tak najmä z dôvodu, že nebolo možné predpokladať vývoj veci v priebehu hlavného pojednávania, a preto ani logicky nebol dôvod vopred ustupovať argumentom obhajoby. Vzhľadom k postoju obvineného nebol v prípravnom konaní reálny ani postup podľa § 232 Trestného poriadku, resp. na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo písm. c) Trestného poriadku.

Dokazovanie na hlavnom pojednávaní bolo vykonané dostatočne podrobne, pričom stále rezonovala otázka právnej kvalifikácie. Obvinený sústavne popieral úmysel poškodenú usmrtiť a zároveň neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali opaku a najmä motívu na také konanie. Pokiaľ potom v záverečnej reči prokurátor vyslovil úvahu o existencii tzv. vražd bez motívu, nebolo to v snahe presvedčiť súd o tom, že sa jedná práve o taký prípad, ale len ako pripomienku, že aj s takouto eventualitou sa pri vyhodnocovaní dôkazného stavu zaoberal. Prokurátor naďalej zastáva názor, že konanie obvineného N. po právnej stránke v spojení so zistenými skutkovými okolnosťami vykazuje bez pochybností a v celom rozsahu znaky obzvlášť závažného zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v spojení s ustanovením § 138 písm. c) Trestného zákona, keďže úmysel páchatelia jednoznačne smeroval k spôsobeniu ujmy na zdraví poškodenej (pričom z hľadiska závažnosti tejto ujmy by bolo teoreticky možné uvažovať dokonca aj o forme nepriameho úmyslu) a vo vzťahu k vyvolanému následku - smrti poškodenej ide o vedomú nedbanlivosť podľa ustanovenia § 16 písm. a) Trestného zákona.

Hranica medzi nepriamym úmyslom podľa § 15 písm. b) Trestného zákona a vedomou nedbanlivosťou podľa § 16 písm. a) Trestného zákona je veľmi tenká a správne vyhodnotenie a použitie týchto ustanovení závisí na dôslednom posúdení všetkých relevantných okolností prípadu. Vzhľadom na uvedené navrhol dovolanie ministra spravodlivosti podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k záveru, že podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Okresného súdu Žilina z 11. októbra 2018, sp. zn. 29Tk/1/2018.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

V posudzovanom prípade podal dovolanie minister spravodlivosti na podnet poškodených W. N. a O. P. riadne a včas z dôvodu podľa 371 ods. 1 písm. i) a ods. 3 Trestného poriadku. Dovolací súd súčasne zistil, že dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych (procesných a hmotnoprávných chýb). Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

Dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, čo sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Oprávneným subjektom v zmysle § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý môže dovolaním spochybniť aj rozhodnutie založené na skutkovom stave, ktorý považuje na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach za nesprávne zistený alebo majúci za to, že pri zisťovaní skutkového stavu boli závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci, je minister spravodlivosti.

Z obsahu ním podaného dovolania, okrem iného vyplýva, že minister spravodlivosti SR (ďalej len „dovolateľ“) spochybnil právnu kvalifikáciu skutku, ako obzvlášť závažného zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) Trestného zákona, z ktorého skutku bol obvinený B. N. uznaný za vinného rozsudkom Okresného súdu Žilina z 11. októbra 2018, sp. zn. 29Tk/1/2018 a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 14 rokov. Podľa názoru dovolateľa mal byť skutok posudzovaný v zmysle podanej obžaloby ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) Trestného zákona. Dovolateľ spochybňuje vyhodnotenie dôkazov aj z hľadiska úmyslu páchatel'a trestného činu.

Podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona trestného činu vraždy sa dopustí ten, kto úmyselne iného usmrtí.

Podľa § 145 ods. 2 písm. b) Trestného zákona sa odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. c) Trestného zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu surovým alebo trýznivým spôsobom.

Podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona, kto v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví inému z nedbanlivosti spôsobí smrť, potrestá sa odňatím slobody na sedem rokov až desať rokov.

Podľa § 147 ods. 3 písm. a) Trestného zákona odňatím slobody na dvanásť rokov až pätnásť rokov sa páchateľ potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

Objektívna stránka trestného činu vraždy je charakterizovaná usmrtením človeka, čím sa rozumie zbavenie života živého človeka, bez ohľadu na použité prostriedky. Nie je pritom rozhodujúce, aké prostriedky boli na usmrtenie použité a ani to, či išlo o konanie jednorazové (napr. zastrelenie, prebodnutie) alebo o konanie opakujúce sa, resp. dlhodobé (napr. podávanie jedu v malých dávkach).

Po subjektívnej stránke sa pri trestnom čine vraždy vyžaduje úmyselné zavinenie.

Podľa § 15 písm. a), písm. b) Trestného zákona trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchateľ chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom (priamy úmysel - dolus directus), alebo vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený (nepriamy úmysel - dolus eventualis).

Z pohľadu zavinenia sa pri trestnom čine vraždy vyžaduje úmysel páchateľa, hoci len nepriamy. Okolnosti subjektívneho charakteru je možné spravidla dokazovať iba nepriamo, z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad správneho myslenia usudzovať na vnútorný vzťah páchateľa k porušeniu alebo ohrozeniu záujmov chránených Trestným zákonom. Preto pri dokazovaní skutočného úmyslu je potrebné vychádzať z vonkajších prejavov trestného činu, teda zo samotného spôsobu konania a ďalších okolností, a to najmä z okolností, za akých k útoku páchateľa došlo, akým motívom bol vedený, čo útoku predchádzalo, ako bol útok vykonaný a či páchateľ zámerne útočil na také časti tela, kde sú orgány dôležité pre život, aká bola intenzita útoku a pod. (R 19/1969). Pokiaľ páchateľ úmyselne vystaví poškodeného takým podmienkam, v ktorých mu hrozí smrť, musí byť uzrozumený s tým, že následkom takéhoto konania môže byť smrť poškodeného, a preto jeho nepriamy úmysel smeruje k trestnému činu vraždy. Pritom rozdiel medzi priamym a nepriamym úmyslom je v intenzite (kvantite) vôľovej zložky. Pri nepriamom úmysle je zoslabená vôľová zložka. Ide najmä o prípady, kedy páchateľ chce spôsobiť určitý následok, uvedomujúc si, že popri ňom alebo namiesto neho môže spôsobiť iný, trestnoprávne relevantný následok.

Obvinený B. N. vo svojom vyjadrení k dovolaniu argumentoval tzv. omylom v kauzálnom priebehu. K tomu najvyšší súd uvádza: omylom sa rozumie nesúlad páchateľovho poznania so skutočnosťou, spočívajúci v tom, že páchateľ si nejakú skutočnosť vôbec neuvedomil, alebo že o nej nemal správnu predstavu. Pri omyle v kauzálnom priebehu (aberratio ictus) páchateľ napr. zaútočil na osobu A, túto však nezasiahol, ale nechtiac zasiahol osobu B. V posudzovanej veci o takýto prípad nejde.

Obvinený i prokurátor namietali absenciu motívu pre spáchanie trestného činu.

Motívom pritom rozumieme vnútorný podnet, ktorý viedol páchateľa k rozhodnutiu spáchať trestný čin. V právnej náuke sa zdôrazňuje, že význam motívu (pohnútky) je v trestnom práve značný, aj keď motív ako taký je len výnimočne obligatórny znakom základnej skutkovej podstaty trestného činu. Ak nebol motív trestného činu zistený, je tým nepochybne sťažené aj rozhodnutie o vine. Práve motív trestného činu dokrešľuje jeho konkrétnu povahu a pomáha objasniť jeho príčinu. Na druhej strane netreba význam motívu ani preceňovať. Ak sa nepodari z dostupných dôkazov spoľahlivo zistiť, akým motívom (pohnútkou) bol páchateľ k svojmu činu vedený, nemožno z toho mechanicky usúdiť na jeho chýbajúci úmysel spôsobiť poškodenej smrteľný následok, pokiaľ je tento úmysel dostatočne zrejmý z okolností a intenzity vykonaného útoku a útok je zámerne vedený proti častiam ľudského tela, kde sú uložené orgány dôležité pre život. Preto v prípadoch, kedy páchateľ popiera úmysel usmrtiť svoju obeť, napr. s

poukazom na to, že nemá k tomu žiaden motív, je nutné otázku jeho zavinenia vyvodiť nepriamo z okolností trestného činu objektívnej povahy, konkrétne z okolností, za ktorých k útoku došlo, čo útoku predchádzalo, ako bol útok zrealizovaný, akým predmetom páchatel útočil proti akej časti tela, kde sú životne dôležité orgány, akou silou (intenzitou) útočil a pod. (R19/1969).

Pokiaľ obvinený argumentoval tým, že zo znaleckého posudku znalca z odvetvia psychiatrie MUDr. N. vyplýva, že ovládacie schopnosti obvineného boli v čase spáchania skutku znížené v podstatne forenzne významnej miere... Na hlavnom pojednávaní znalec uviedol, že pokiaľ by mal tieto hodnotiť na dvojstupňovej stupnici, tak obžalovaný vo vystupňovanom afekte nedokázal ovládať svoje konanie a nevedel, čo robí, len na psychiatrickej štvorstupňovej stupnici označil podstatne znížený stupeň ovládacích schopností na stupeň tretí, teda že boli v podstatnej miere znížené, ale nie úplne vymiznuté. Zo znaleckého posudku je možné ďalej zistiť, že na základe výpovede obvineného spúšťačom jeho inkriminovaného konania boli verbálne urážky zo strany nebohej (č. l. 571). Smrtiace extrémne brachiálne agresívne konanie a situačné deviantné - sexuálneagresívne konanie obvineného nastalo pod agresogénnym vplyvom kombinovanej intoxikácie (alkohol + pervitín), ktoré sa uplatnili u jeho toxikomanicky zmenenej osobnosti. Obvinený mal v tom čase opakované skúsenosti s užívaním návykových látok, poznal ich všeobecne nepriaznivé účinky, aj ich nepriaznivé účinky na svoju osobu. Tieto účinky bol v tom čase schopný predpokladať.

Najvyšší súd k tomuto uvádza. Konanie vo vystupňovanom afekte, prípadne situácia, ktorá ho spôsobila, sú skutkovým zistením a preto majú mať odraz v tzv. skutkovej vete výroku o vine.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Z obsahu pripojeného spisového materiálu vyplýva, že vyššie uvedenými názormi sa súd prvého stupňa v posudzovanej veci dôsledne neriadil. Je potrebné pripomenúť, že prvostupňový súd podľa § 172 ods. 2 Trestného poriadku vzhľadom na to, že obvinený aj prokurátor priamo na hlavnom pojednávaní po vyhlásení rozsudku do zápisnice sa odvolania vzdali, súd vyhotovil zjednodušený rozsudok, ktorý neobsahuje odôvodnenie. V rozhodnutí zmenil skutkovú vetu obžaloby nahradením slovnej formulácie „v úmysle usmrtiť“ slovami „v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví“, čím vlastne zmenil právnu kvalifikáciu skutku na obzvlášť závažný zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v spojení s ustanovením § 138 písm. c) Trestného zákona. K prekvalifikovaniu trestného činu spáchaného obvineným došlo až po záverečných rečiach na hlavnom pojednávaní 11. októbra 2018.

Vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, vrátane vypracovaných znaleckých posudkov, na závery ktorých podrobne poukázal dovolateľ vo svojom dovolaní. Dovolať súd však musí súdu prvého stupňa vytknúť, že s ohľadom na obsah vykonaného dokazovania nedospel k správne mu záveru, že celý incident medzi obvineným a poškodenou prebehol za okolností a spôsobom, ako je uvedené v skutkovej vete rozsudku. Je zrejmé, že výpovede obvineného v rôznych štádiách trestného stíhania disponujú značnými rozpormi, ako malo k spáchaniu skutku dôjsť. Napr. obvinený uviedol, že po provokácii poškodenej, ju udrel rukou, dlaňou do oblasti hlavy, niekde nad ucho a spadla na zem, bol v amoku (priznal teda iba jeden úder, útok na hlavu poškodenej). Pričom znalci konštatovali sedem úderov veľkej intenzity na životne dôležité orgány. Z výsluchu svedka T. (suseda) možno zistiť napr. „že okolo 17.00 hod. počul z bytu poškodenej konverzáciu, o 18.00 hod - 18. 30 hod. počul hlasy na chodbe, bola to poškodená s chlapom, poškodená bola opretá o zábradlie, pričom muž na ňu tlačil telom, ako keď sa niekomu vyhrážate. Muž povedal, že jeho mama má tri roky života. Svedkovi sa nezdalo, že by bol ten muž opitý. Asi o hodinu potom počul ako muž povedal W., W. haló. Potom začal hrešiť, asi niečo zistil, začal bežať dolu schodmi ako blázon. Mohlo to byť pred 20.00 hod. Ten muž meral asi 180 cm, bol silnejšej postavy.“. Z výpovede W. K. z 20. marca 2018, ktorá býva na druhom poschodí možno zistiť, že „v kritický deň asi o 21.05 hod počula strašný kravál, strašne silné údery do stien, bolo to ako tupé búchanie, akoby zrolovaným kobercom.“. Ďalší sused L. K., bývajúci na treťom poschodí, vo výpovedi

z 22. marca 2018 uviedol, že „poškodenú stretol o 16.00 hod vedľa pošty. Keď sa vrátil domov o 2 hodiny, išiel z bytu poškodenej hluk, hlasné rádio, ktorý trval až do príchodu záchranky“, (kedy teda obvinený spal?). Svedok W. W. dňa 11. apríla 2018 vypovedal, že „išiel z práce medzi 18.00 hod až 19.00 hod., keď sa proti nemu vynoril B. N., oslovil ho, aby mu išiel pomôcť zdvihnúť opitú kamarátku a zaniest ju domov. Na chodníku ležala W. P. (ako a kedy sa tam dostala?). Svedok mu ju pomohol dať do výťahu a išiel domov na 1. poschodie. Nedalo mu to, a išiel sa pozrieť hore a pýtal sa či jej netreba sanitku. B. povedal nerieš, je ožratá potrebuje sa z toho vyspať. Asi po hodine prišla suseda a povedala mu, že je tam sanitka. Čo sa týka obvineného, svedok uvádzal, že sa správal ako obvykle, necítil z neho alkohol. U poškodenej si všimol iba bežnú modrinu v oblasti krížov, asi 10 cm. Keď s poškodenou manipulovali, iba občas zastonala. Ako ju obžalovaný dával do bytu, to už nevidel.“. Z výpovede MUDr. Z. M. z 23. apríla 2018 lekára RLP v L. uviedol, že „7. decembra, keď vykonával službu okolo 21.05 hod., dostali hlásenie na výjazd. Muž, ktorý pomoc privolať povedal, že oni sa s poškodenou rozprávali, on išiel na WC, keď sa vrátil, bola odpadnutá.“. Prof. MUDr. J., PhD. (znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia odvetvie súdne lekárstvo (toxikológia, alkoholológia, sérohematológia), okrem iného uviedol, že „podľa tvrdenia P. N., keď tento užil najprv 5 potom 6 a opätovne 5 tabliet celkom 16 liečiva Zolpidem, toto tvrdenie sa nezakladá na pravde, pretože by došlo k jeho smrti.“. Jednoznačné závery o zraneniach poškodenej dáva znalecký posudok a pitva. (č. l. 422) - z ktorého okrem iného vyplýva, že „možno vylúčiť na základe popísaných zranení, že tieto vznikli následkom pádu na schodoch. Najzávažnejšie zranenia boli poranenia v oblasti trupu, hrudníka, brucha a panvy, ktoré viedli k vzniku hemoragicko-traumatického šoku, ktorý mal za následok smrť menovanej. Poranenie hlavy sa podieľalo na šokovom stave. Maternica bola bez menštruačného krvácania, z toho vyplýva, že krv pochádzala zo zranenia maternice (č. l. 416)“ atď.

Aj podľa názoru dovolacieho súdu možno na základe vyhodnotenia dôkazov vyvodiť záver o úmyselnom zavinení obvineného, a to minimálne vo forme nepriameho úmyslu podľa § 15 písm. b) Trestného zákona, pretože obvinený vzhľadom na svoje osobné pomery musel vedieť, že svojím konaním, a to útokom veľkej intenzity a prudkosti na dôležité orgány tela poškodenej môže spôsobiť smrť poškodenej a bol s tým uzročený.

Skutok bol preto nesprávne právne posúdený ako obzvlášť závažný zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) Trestného zákona.

Analýzou jednotlivých výpovedí obvineného možno dôjsť k záveru, že tento nehovoril pravdu a používal svoje verzie spáchania skutku.

Čo sa týka námietky obhajcu obvineného, že postavenie obvineného by sa nezmenilo ani keby bol uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy, tak túto úvahu považuje najvyšší súd za predčasnú. Po zrušení napadnutého rozhodnutia sa bude prvostupňový súd od začiatku musieť zaoberať otázkou viny a následne aj uložením trestu. To, či použije pri ukladaní trestu § 39 Trestného zákona (mimoriadne zníženie trestu) bude závisieť od ďalších okolností prípadu. Nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona nie je otázkou právneho posúdenia skutku, pretože nemá žiadny vzťah k tomu, ako bol skutok kvalifikovaný. Okrem toho, z predmetného rozsudku prvostupňového súdu vyplýva, že § 39 Trestného zákona nebol použitý pri ukladaní trestu obvinenému.

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že rozsudkom Okresného súdu Žilina z 11. októbra 2018, sp. zn. 29Tk/1/2018 bol porušený zákon v prospech obvineného B. N.. Preto Najvyšší súd ako súd dovolací, po vyslovení porušenia zákona v ustanoveniach uvedených vo výrokovej časti tohto rozsudku, zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu, vrátane rozhodnutí na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce a Okresnému súdu Žilina prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prvostupňový súd je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil dovolací súd a je povinný vykonať aj ďalšie dôkazy na zistenie skutkového stavu veci, tieto dôsledne vyhodnotiť a v rozhodnutí sa s nimi náležite vyrovnáť tak, ako to predpokladajú príslušné ustanovenia Trestného poriadku. Zo zjednodušeného rozsudku nie je možné zistiť akými úvahami sa súd spravoval, ani ako sa s jednotlivými

dôkazmi vysporiadal.

Keďže na obvinenom sa vykonáva trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom, a dovolací súd tento zrušil, musel rozhodnúť v intenciách ustanovenia § 380 ods. 2 Trestného poriadku o väzbe obvineného.

Obvinený sa k spáchaniu skutku nepriznal, pričom je zrejmé, že mu hrozí vysoký trest, tým je naplnený väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že súdna prax prešla určitým vývojom a aj rozhodovacia činnosť ústavného súdu pripúšťa odôvodniť útekovú väzbu aj len hrozbou vysokého trestu, či závažnosťou trestnej činnosti (III. ÚS 522/2011, II. ÚS 455/2014, IV. ÚS 561/2013). Taktiež hrozí, že v prípade prepustenia na slobodu by obvinený mohol pokračovať v trestnej činnosti hlavne pod vplyvom alkoholu a psychotropných látok, ktoré dlhodobo užíva [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

Dovolací súd dospel k presvedčeniu, že väzbu nie je možné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení. Takáto substitúcia väzby s poukazom na charakter trestnej činnosti kladenej obvinenému za vinu v spojitosti s konkrétnymi skutočnosťami zakladajúcimi dôvody väzby sa javí v danom prípade ako celkom nedostatočná. Obvinený bude väzbu vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Žiline.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody preto Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku daného rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.